

Tillæg til dokument nr. 41.

(1914)

(Fra den kombinerte budget- og militærkomite.)

Skrivelse fra sjømilitære samfund.

Til Stortinget.

I møte den 14de januar 1914 besluttet Sjømilitære samfund at rette følgende henvendelse til statsmagterne:

«Sjømilitære samfund tillater sig at rette en indtrængende anmodning til statsmagterne om, at der ved tilstrækkelige bevilgninger sørges for at Østlandsflaatens mobiliserings- og operationsbetingelser maa bli sikret ved anlæg av befæstninger i Hortensavsnittet saa hurtig som arbeidet hermed kan skride frem. At saa sker ansees som en uavviselig betingelse for, at marinen i fred som under mobilisering eller krig skal kunne løse sine opgaver, likesom man bestemt maa fraraade, at der vedrørende spøringer eller befæstninger i eller ved Kristianiafjorden træffes foranstaltninger, som kan føre til en fortrængsel av eller utsættelse med Hortensavsnittets befæstning.»

Resolutionen blev oversendt Forsvarsdepartementet, Marinen, og er tilstillet Stortinget som utrykt bilag til St. prp. nr. 120 (1914).

Under henvisning til ovenstaaende henvendelse og til St. prp. nr. 120, angaaende ekstraordinære bevilgninger til forsvaret, som Sjømilitære samfund har faat anledning til at gjøre sig bekjendt med, tillater man sig at fremkomme med nedenstaaende henvendelse, enstemmig vedtat i møte den 22de ds.

Den i St. prp. nr. 120 foreslaatte «krigsstation» i Tønsbergavsnittet, hvis anordning

er bygget paa Hortenskomiteens alt. II og III, har aldrig været anbefalt av marinens autoriteter, der tvertimot har fraraadet en saadan ordning, likesom ogsaa Hortenskomiteen selv bestemt fraraader disse alternativer (se side 104).

Marinens autoriteter har vistnok anbefalt Tønsbergavsnittet som en befæstet utfalds- og ventestilling, men dette har altid været i forbindelse med et befæstet Horten og ikke istedetfor dette.

Samfundet maa overensstemmende med «Hortenskomiteen av 1906» og marinens autoriteter bestemt fraraade, at der søkes etablert en saakaldt «krigsstation» for marinen i Tønsbergdistriktet ved siden av et ubefæstet Carljohansvern. — Selv om en saadan ordning lot sig etablere, vilde den falde meget kostbar i drift; men ordningen er teknisk og administrativt umulig i fred. Den vil svække og forsene marinens mobilisering, og en saadan utilstrækkelig utstyrt «krigsstation» vilde paa langt nær ikke kunne tilfredsstille de krav som uvægerlig vil stilles til den i krig. Det er en livsbetingelse for marinen da at ha en station utstyrt med de tekniske hjelpemidler og de ressourcer som Carljohansvern nu har. — For en eventuel ny krigsstation vil hertil kræves ganske andre beløp end de som nu er foreslaat.

En opgivelse av marinens nuværende hovedstation i krig vil bevirke en lammelse

av marinens operationer overalt paa vor kyst, naar marinens store tekniske centraladministration oprives just som man har størst behov for den. De værdier, som under saadanne omstændigheder maa lates tilbage paa hovedstationen eller ødelægges, vil være meget store og en frivillig opgivelse av hovedstationen ved krigens utbrud kan ikke undlate at øve en stor demoraliserende virkning paa marinens personel og nationen i det hele.

Et repli i Tønsbergavsnittet haves nu i Melsomvik, og de til beskyttelse av dette repli nødvendige befæstninger utenfor hvad allerede haves av saadanne maa sees i forbindelse med det til sikring av marinens nuværende hovedstation nødvendige frontale forsvar. Den av regjeringen opsatte sum paa 2,6 millioner kroner til Tønsbergavsnittets befæstninger bør derfor i likhet med, hvad der er tilfældet med de 2,5 millioner kroner, avsettes til forsvarsforanstaltninger i Kristianiafjorden, for senere at anvendes overensstemmende med de resultater, hvortil man maatte komme efter utredning av dette spørsmål.

Man vil i denne forbindelse peke paa det bemerkelsesverdige i, at departementet finder det nødvendig at advare mot at legge for stor vekt paa de sjømilitære autoriteters uttalelser, hvor det gjælder spørsmål om vort vern mot sjøsiden. En saadan foreteelse er egnet til at vække tvil om forsvarligheten av den behandling, som blir sjøforsvarets interesser tildel.

Denne tvil blir i nærværende tilfælde saa meget mere berettiget som den nævnte opfatning av departementet er praktisert derhen, at de sjømilitære autoriteters uttalelser delvis ikke er medtat i propositionen eller er ufuldstændig fremstillet, saa det gir anledning til misforstaaelse.

Horten den 23de juni 1914.

Paa Sjømilitære samfunds vegne

ærbødigst

H. Moe,

p. t. formand.

Saaledes er i propositionen ikke nævnt, at de sjømilitære autoriteter og Hortenskomiteen av 1906 bestemt har fraraadet dennes alternativ II og III, likesom der heller ikke er nævnt, at Tønsbergavsnittets benyttelse som operationsbasis er anbefalt av de maritime autoriteter under den specielle forutsætning at Horten sikres ved frontale befæstninger.

Videre er utelatt Norges forsvarskommissions uttalelser om de foranstaltninger, som i propositionen foreslaes realisert.

Endelig maa ogsaa nedsættelsen av den sidste komite til behandling av blandt andet anordningen av marinens krigsstation i Tønsbergavsnittet sees i lys av den ovenfor paapekte ensidighet. Dette rent sjømilitære spørsmål behandles ikke av marinestyrelsen. Det er gjennom Armestyrelsen komiteen nedsættes og dens mandat utarbeides. Man skulde tro, at man for utredning av dette ene og alene sjømilitære spørsmål vilde finde det formaalstjenlig væsentlig at anvende marinens personel. Ikke desto mindre har man som komiteens formand sat en officer av fæstningsartilleriet, som paa grundlag av tidligere uttalelser i dette spørsmål maa antages at gaa til arbeidet med forutfattat mening, stik imot samtlige sjømilitære autoriteters standpunkt.

Sjømilitære samfund vil paa grundlag av hvad ovenfor er anført, rette en indtrængende anmodning til Stortinget om, at marinens autoriteter ved behandling av disse for sjøforsvaret vitale spørsmål maa gives anledning til at faa sit syn paa disse ting utførlig referert for den bevilgende myndighet ved sakens videre behandling.

Avskrift av denne skrivelse er sendt Forsvarsdepartementet og kommanderende admiral.

Alf Hein,
p. t. sekretær.